

## باز ساخت، اعتباریابی و رواسازی "مجموعه آزمون انگیزش و نگرش"

فرهاد قربان دوردی نژاد<sup>۱</sup>، و محمدرضا امام جمعه<sup>۲</sup>

**چکیده:** مطالعه حاضر با هدف باز ساخت، اعتباریابی و رواسازی «مجموعه آزمون انگیزش و نگرش» در یادگیری زبان انگلیسی انجام شده است. به منظور رسیدن به این هدف، پرسشنامه نگرش و انگیزش گاردنر در مورد یادگیری زبان انگلیسی به زبان فارسی ترجمه شد. با روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای، نمونه ۲۵۴ نفری (۱۴۰ مرد و ۱۱۴ زن) از دانشجویان کارشناسی در رشته‌های مختلف دانشگاه‌های تهران انتخاب و پرسشنامه روی آنان اجرا گردید. روش‌های به کار رفته شامل تحلیل گویه‌ها (ضریب تمیز و روش لوپ)، روایی محتوای و روایی سازه (تحلیل عاملی) و اعتبار (محاسبه ضریب آلفای کرونباخ برای کل پرسشنامه و عامل‌ها) بود. در نتایج تحلیل عاملی ۷ عامل شناسایی شد. اعتبار این پرسشنامه از طریق محاسبه آلفای کرونباخ ۰/۸۴۸ به دست آمد. با در نظر گرفتن نتایج این پژوهش می‌توان گفت که این پرسشنامه از اعتبار و روایی مناسبی برخوردار است و عوامل به دست آمده از تحلیل عاملی می‌تواند نگرش و انگیزش یادگیری زبان انگلیسی را در دانشجویان به گونه مناسب اندازه‌گیری کند.

**کلمات کلیدی:** باز ساخت، اعتباریابی، رواسازی، مجموعه آزمون نگرش و انگیزش

### ۱ - مقدمه

انگیزه<sup>۱</sup> و انگیزش<sup>۲</sup> اغلب به صورت مترادف به کار می‌روند، با این حال، می‌توان انگیزه را دقیق‌تر از انگیزش دانست، به این صورت که انگیزش را عامل کلی مولد رفتار، اما انگیزه را عامل اختصاصی رفتاری خاص به حساب آورد [۱]. با این توضیحات می‌توان انگیزه را نوعی انگیزش دانست که توجه فرد را در جهت یادگیری حفظ می‌کند و اگر به عنوان اولویتی در زندگی مطرح شود، یادگیری مؤثرتر و مناسب‌تر خواهد بود [۲].

انگیزه، گرایش ویژه رفتار نسبتاً ثابت زمانی است که به موقعیت بستگی ندارد؛ مانند انگیزه پیشرفت و انگیزه پیوند جویی<sup>۳</sup>.

تاریخ دریافت مقاله ۸۹/۱۱/۰۸، تاریخ تصویب نهایی ۹۰/۰۳/۰۹

<sup>۱</sup> استادیار، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی، (نویسنده مسئول)، پست الکترونیکی: farhad@srttu.edu

استادیار، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی

انگیزش مجموع متغیرهای پیچیده ارگانیسمی و محیطی است که کنش آن‌ها به فعالیت عمومی و جهت دار احساس و رفتار منجر می‌شود [۳]. روان‌شناسان اجتماعی از جمله نخستین کسانی بودند که به پژوهش‌های نقش انگیزش در یادگیری زبان دوم روی آوردند؛ چون از تأثیر عوامل فرهنگی و اجتماعی در یادگیری زبان به خوبی آگاه بودند [۴]. مطالعه انگیزش در حوزه فراگیری زبان دوم توسط گاردنر و لامبرت آغاز شد [۵]. پس از انتشار خلاصه مطالعاتشان در سال ۱۹۷۲ در کتابی تحت عنوان «انگیزش و نگرش در یادگیری زبان دوم»<sup>۴</sup> [۶] این حوزه از مطالعات زبان‌آموزی ابعاد جدیدی پیدا کرد و بسیار مورد توجه پژوهشگران و متخصصان قرار گرفت [۷]. در سال‌های اخیر درباره انگیزش یادگیری زبان خارجی مطالعات گسترده‌ای انجام شده است که در آنها بر نقش انگیزش در یادگیری زبان خارجی و زبان دوم تأکید شده است [۸-۱۳]؛ تا آنجا که گاردنر معتقد است که عامل عاطفی انگیزش به اندازه استعداد یادگیری زبان در موفقیت یادگیری زبان مؤثر است